

เรื่อง ข้าวต้มลูกโยน

รายละเอียด

"ข้าวต้มลูกโยน" หรือ "ข้าวต้มหาง" เป็นอีกหนึ่งรูปแบบการห่อข้าวต้มที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทำมาจากข้าวเหนียวผัดกับกะทิ ถั่วดำ ผสมน้ำตาลทรายและเกลือ แล้วนำมาห่อด้วยใบเตย หรือใบมะพร้าวอ่อน (คล้ายกับข้าวต้มมัด) โดยจะทำการรวยห่อหุ้มข้าวเหนียว และเหลือใบไว้เป็นหางยาว ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการใส่บาตร เนื่องจากตามตำนานกล่าวไว้ว่า เมื่อครั้งพระพุทธเจ้าทรงมีพระชนมายุอยู่นั้น ทรงเสด็จขึ้นไปโปรดพระพุทธมารดาที่สวรรค์ชั้นดาวดึงส์ และเสด็จกลับมายังมนุษยโลกที่เมืองสังกัสสะ ซึ่งตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 11 ประชาชนต่างมารอเฝ้ารับเสด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันนั้นท่านได้กล่าวไว้ว่าเป็นวันเปิดโลก ทำให้โลกมนุษย์ สวรรค์และนรก ต่างเห็นกันและกัน ประชาชนที่มาจำนวนมากต่างปรารถนาใส่บาตรพระพุทธองค์ คนที่อยู่ห่างออกไปไม่สามารถจะใส่บาตรได้ถึง จึงใช้วิธีการโยนอาหารของตนลงในบาตรของพระพุทธเจ้าและพระสาวก โดยอาหารเหล่านั้นตกลงในบาตรเป็นที่อัศจรรย์ยิ่ง จึงถือเอาหลังวันออกพรรษาหนึ่งวัน จัดให้มีประเพณี

ตักบาตรข้าวต้มลูกโยนขึ้นเป็นประจำทุกปี

สูตรทำข้าวต้มลูกโยน ข้าวต้มหาง ชุมชนคุณธรรมบ้านวังพระธาตุ ตำบลไทรตรีงษ์ อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

ส่วนผสม

- ข้าวเหนียวเขี้ยวงู ๑ กิโลกรัม
- กล้วยน้ำว่า (ใส่หรือไม่ใส่ก็ได้)
- กะทิ หัวกระทิ 1 กิโลกรัม
- น้ำตาลทราย 2 ช้อนโต๊ะ
- เกลือ 3 ช้อนโต๊ะ
- ใบมะพร้าวอ่อน หรือใบกะพ้อ (สำหรับห่อ)

วิธีทำ

1. นำข้าวเหนียวมาล้างทำความสะอาด จนเม็ดข้าวเริ่มใส (ถ้าใช้ข้าวเหนียวใหม่ไม่ต้องแช่น้ำ)
2. เตรียมหัวกะทิ ตั้งไฟ แล้วใส่เกลือ พอกะทิเริ่มเดือดให้ใส่ข้าวเหนียวลงไป
3. ผัดให้ข้าวเหนียวกับกะทิเข้ากันด้วยไฟกลาง คนจนน้ำกะทิเริ่มงวด
4. ใส่น้ำตาลทรายขาวลงไป แล้วคนต่อจนข้าวเหนียวแห้ง นำลงมาพักไว้ให้คลายร้อน
5. นำกล้วยน้ำว้ามาหั่นครึ่งเตรียมไว้

ขั้นตอนการห่อและนึ่งข้าวต้มลูกโยน

1. วางใบมะพร้าวอ่อนที่ฝ่ามือ จากนั้นนำข้าวเหนียวที่พักไว้มาแผ่ แล้ววางกล้วยน้ำว้าลงตรงกลาง
2. ห่อให้ข้าวเหนียวมิดกล้วย
3. นำใบมะพร้าวอ่อนมาห่อให้มิดข้าวเหนียว ระวังอย่าให้มีรู แล้วเหลือส่วนปลายของใบมะพร้าวไว้ให้เป็นหาง
4. นำดอกมามัดรอบข้าวต้มลูกโยนให้แน่น
5. ตั้งน้ำให้เดือดเพื่อเตรียมนำข้าวต้มลูกโยนไปนึ่ง
6. พอน้ำเดือดให้นำข้าวต้มลูกโยนลงนึ่งด้วยไฟอ่อน เป็นเวลาประมาณ ๓๐ นาที พร้อมเสิร์ฟ

ตำบลไทรตรีงษ์ และตำบลนครชุม อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร เป็นเมืองโบราณในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร มีวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน ในวันออกพรรษา ของทุกปี จะจัดให้มีพิธีตักบาตรข้าวต้ม

ลูกโยน เป็นการรื้อรับเสด็จพระพุทธเจ้าในการลงมาจากการจำพรรษาในเทวโลกชั้นดาวดึงส์

สถานที่ตั้ง

บ้านวังพระธาตุ หมู่ที่ 4 ตำบลไตรตรึงษ์ อำเภอเมืองกำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร รหัสไปรษณีย์ 62000

คำสำคัญ : ข้าวต้มลูกโยน, ข้าวต้มหาง

ที่มา :

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2022-08-04

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2151&code_db=610008&code_type=01

The Office Of Academic Resource Information And Technology